

כישלון מתמשך ללא נטילת אחריות: כוחות ביטחון בינלאומיים ומשימות שמירת שלום בסכסוך הישראלי-ערבי

פרופ' יוג'ין קונטורוביץ' וד"ר עדי שורץ

דצמבר 2023

א | הקדמה

ארצות הברית וגורמים בינלאומיים אחרים לוחצים על ישראל להכין תוכנית פוליטית ל"יום שאחרי" המלחמה ברצועת עזה. נראה שווינגטון דוחפת להצבת כוח או"ם או כוח רב-לאומי אחר לאחר הבסת חמאס, כצעד ביניים עד למסירת השטח לרשות הפלסטינית בראשות אבו-מאזן.

ואולם, בחינת משימות קודמות של האו"ם ושל גופים בינלאומיים אחרים בתחום שמירת השלום מגלה שהם חסרו הן את הרצון והן את האמצעים למלא את משימותיהם. במזרח התיכון הוכחו משימות אלה כחסרות תועלת, ובמקרים הנדירים שבהם הן היו אפקטיביות, הן שירתו דווקא את הצד התוקף ולא את השלום האזורי או הבינלאומי. אפשר להניח, אם כן, שאין לסמוך על האו"ם או על כל כוח רב-לאומי אחר שידאג לביטחון ישראל וימנע איום של טרור מעזה.

ב | כוחות לשמירת שלום של האו"ם בסכסוך הישראלי-ערבי

לסכסוך הישראלי-ערבי הוקדשו יותר כוחות לשמירת שלום של האו"ם ושל גורמים בינלאומיים אחרים מאשר לכל סכסוך אחר. ההיסטוריה הכושלת של משימות או"ם החלה עוד טרם הקמת המדינה ונמשכת עד היום. כל אחת ואחת מהמשימות לא הצליחו לממש את ייעודן. אויבי ישראל הצליחו להשתלט על המשימות האלה ולהשתמש בהן נגד ישראל. הכוחות אימצו עמדות אנטי ישראליות במחלוקות שהתעוררו, והגבילו את חופש הפעולה של ישראל.

משימות אלה בעייתיות במיוחד בשל ההטיה המוסדית העמוקה של האו"ם, שהתגלתה במלוא עוצמתה בסכסוך הנוכחי, כשמזכ"ל האו"ם ניסה לתרץ את ההתקפה הרצחנית של חמאס¹. יתרה מכך, פעילי טרור השתלטו או כבשו למעשה את מוסדות האו"ם ביהודה, שומרון וברצועת עזה, וסוכנויות דוגמת אונר"א (UNRWA) משתפות פעולה עם חמאס או נמצאות תחת השפעתו. הדבר בלתי נמנע לאור המבנה שלהן, משום שהן מגייסות כוח אדם מקומי, שעוין את ישראל, או, במקרה הטוב, אינו מוכן לסכן את חייו כדי להיאבק בארגוני טרור.

1 <https://www.timesofisrael.com/israel-demands-un-chief-resign-after-he-says-hamas-attacks-did-not-occur-in-vacuum/>

1. ארגון הפיקוח על הפסקת אש של האומות המאוחדות (UNTSO) – הארגון הוקם על ידי מועצת הביטחון של האו"ם, על מנת לסייע בשמירת ההפוגה הראשונה במלחמת העצמאות ב-1948. כבר אז התגלה הארגון כגוף בלתי יעיל וחסר שיניים. אחרי החתימה על הסכמי שביתת הנשק בתום המלחמה בין מדינות ערב לישראל ב-1949, הוטלה על UNTSO משימת הפיקוח על קיום הסכמים אלה². UNTSO, שלא כמו משימות אחרות לשמירת שלום, אינו מחויב בחידוש המנדט שלו על ידי מועצת הביטחון, ולכן אינו נמצא תחת פיקוח משמעותי.

בין השנים 1949-1956 התנהלה תנועה מתמדת של מסתננים לתוך ישראל הן מיהודה ושומרון (שהיו בשליטת ירדן) והן מרצועת עזה (שהיתה בשליטת מצרים). כוחות UNTSO כשלו במניעת ההסתננויות ובהגנה על אזרחים ישראלים, ונמנעו מהטלת אחריות על המסתננים גם כאשר אזרחים ישראלים נרצחו על ידם. UNTSO נהפך לקישוט חסר ערך. אפילו תומך או"ם מושבע כמו עוזר המזכ"ל בשעתו, בריאן אורקהארט, כינה את UNTSO "גוף לקוי בצורה מעוררת רחמים"³.

במרץ 1954 חדרו מחבלים מירדן לשטח ישראל, תקפו אוטובוס תיירים שהיה בדרכו מאילת לבאר שבע והרגו אחד עשר בני אדם. ישראל הגישה ל-UNTSO תלונה רשמית נגד ירדן, שנדחתה בשל מחסור בראיות. נציג UNTSO נמנע בהצבעה על התלונה.

למרות העובדה שהמנדט שניתן לארגון היה לסייע ביישום הסכמי שביתת הנשק, הפרות חמורות מהצד הערבי עברו בשתיקה: כניסת יהודים למקומות הקדושים בירושלים נמנעה, וחדירת מחבלים (פדאיון) מעזה ומסיני לישראל התאפשרה ללא קושי. חדירות אלה היו בין הגורמים לפרוץ מבצע קדש בשנת 1956⁴.

11 שנה מאוחר יותר, בבוקר 5 ביוני 1967, עם פרוץ מלחמת ששת הימים, הותקף המטה הראשי של UNTSO בירושלים על ידי כוחות ירדנים שהתעלמו ממעמדו הנייטרלי של המתחם. כוחות ישראלים נאלצו לפנות את יחידת UNTSO לבית מלון במערב העיר למשך תקופת המלחמה⁵. לא רק שהארגון היה חסר תועלת במניעת המלחמה, ישראל עוד נאלצה להקדיש משאבים בזמן מלחמה כדי להציל את אנשיו.

2. כוח החירום של האומות המאוחדות (UNEF I) – הכוח הוקם ב-1956 על ידי האו"ם בעקבות מלחמת קדש כדי לשמש כוח חוצץ בין הכוחות הישראליים למצריים וכדי לפקח על הפסקת האש שהושגה בתום המלחמה. הכוח, שהצבתו היתה תלויה בהסכמת השלטון המצרי, נדרש לעזוב במאי 1967 כשמצרים החלה לאסוף כוחות בסיני. הכוח לשמירת השלום של האו"ם ציית ועזב את המקום⁶. הוא הותיר את ישראל ללא כל כוח חלופי במקום, ובמצב נפיץ ומסוכן.

בתגובה לעזיבתם המזורזת של כוחות UNEF, אמר שר החוץ באותו זמן, אבא אבן, בישיבת מועצת הביטחון של האו"ם ב-6 ביוני 1967: "תושבי ישראל ותושביהן של מדינות רבות אחרות שואלים: מה התועלת בנוכחות של האו"ם אם היא בבחינת מטרייה שנלקחת ברגע שמתחיל לרדת גשם?"⁷.

3. The United Nations Disengagement Observer Force (UNDOF) – הכוח הוקם לאחר מלחמת יום כיפור כדי לשמור על השקט בגבול סוריה. כל עוד סוריה נמנעה מתקיפת ישראל, השקט נותר על כנו, אך לאחר פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה ב-2011, נכנסו כוחות איסלאמיסטיים לאזור המפורז שבין שתי המדינות, תקפו את כוחות שמירת השלום של האו"ם וחטפו חלק מהם. בתגובה החליטו רבות מהמדינות השותפות בכוח להוציא את חייליהן מהאזור. חלק מעמדות האו"ם הועתקו מהצד הסורי של הגבול לצד הישראלי⁸. הדפוס שוב חזר על עצמו: הכוחות הבינלאומיים היו חסרי תועלת במקרה הטוב, ומעמסה במקרה הרע.

Theobald, A. (2014). Meetings on the frontier: The United Nations Truce Supervision Organization, the Israel-Jordan conflict, Agreements, 1949-1956. *The Journal of Modern Hellenism*, 30, 25-40

2 שם

Theobald, A. (2015). The United Nations Truce Supervision Organization (UNTSO). In J. A. Koops, N. Macqueen, T. Tardy, & P. D. Williams (Eds.), *The Oxford handbook of United Nations peacekeeping operations* (pp. 121-132). Oxford University Press.

Observing the Six Day War. <https://www.awm.gov.au/articles/blog/keith-howard-six-day-war>: "Something of a nightmare"

Diehl, P. F. (2015). First United Emergency Force (UNEF I). In J. A. Koops, N. Macqueen, T. Tardy, & P. D. Williams (Eds.), *The Oxford handbook of United Nations peacekeeping operations* (pp. 144-152). Oxford University Press.

Statement to the Security Council by Foreign Minister Eban (June 6, 1967). <https://www.jewishvirtuallibrary.org/six-day-war-statement-to-the-security-council-by-foreign-minister-eban>

UN pulling out peacekeepers from Syrian side of Golan Heights. <https://www.jpost.com/middle-east/report-un-pulling-out-peacekeepers-from-syrian-side-of-golan-heights-375401>

4. **יוניפיל (UNIFIL)** – הכוח הוקם בשנת 1978 כדי לפקח על יציאת ישראל מלבנון בעקבות מבצע ליטני, וכדי "להבטיח את צביונה השלו" של דרום לבנון⁹. ואולם, UNIFIL נכשל כישלון חרוץ. פעילי טרור של אש"ף המשיכו לתקוף את ישראל לאור יום וללא חשש. במקרים הנדירים שבהם הם נתפסו, התוצאה היתה בדרכ כלל שחרורם¹⁰.

לאחר יציאת ישראל מלבנון בשנת 2000, משימת הכוח היתה לסייע לממשלת לבנון בביסוס שלטונה בדרום לבנון ובפירוז האזור שמדרום לליטני. גם כאן נחלה המשימה כישלון חרוץ, כשחיזבאללה השתלט על האזור כולו, מה שהוביל לבסוף למלחמת לבנון השנייה בשנת 2006.

החלטה 1701 של מועצת הביטחון של האו"ם שהתקבלה בתום אותה מלחמה, קראה לפירוז דרום המדינה, למעט כוחות של צבא לבנון¹¹. אף על פי כן, מצבור הרקטות והטילים של חיזבאללה גדל עשרת מונים מאז, ומומטר כעת ממש על יישובי הצפון.

ג | כוחות שמירת שלום אחרים בסכסוך הישראלי-ערבי

מסירת תפקיד כלשהו לידי האו"ם לאחר המלחמה בעזה היא בגדר אבסורד, אולם גם לכוחות הפועלים שלא תחת האו"ם אין הישגים טובים יותר. למעשה, ניתן לראות זאת בעזה עצמה.

1. **The European Union Border Assistance Mission (EUBAM) והסכם ציר פילדלפי** – עם ההתנתקות מעזה בשנת 2005, היתה ישראל ערה לסיכון של הברחת נשק ממצרים לעזה. היא הסכימה שכוח של האיחוד האירופי – EUBAM – יפקח על מעברי הגבול למניעת הברחות. כשחמאס תפס את השלטון ברצועה ב-2007, התפנה הכוח האירופי במהירות. הארגון ממשיך להתקיים באופן רשמי בישראל, ומהווה דוגמה להמשך קיומם של גופים כאלה זמן רב אחרי שמשימתם הוכתרה בכישלון¹².

באופן דומה, ישראל התעקשה להמשיך ולסייר בגבול שבין עזה למצרים, הידוע בכינויו "ציר פילדלפי", כדי למנוע הברחת נשק ותחמושת. מיכאל הרצוג, כיום שגריר ישראל בארצות הברית, כתב בזמנו כי "אין עוד גורם, כך נטען, שיכול להחליף בצורה אפקטיבית את המוטיבציה והיכולת של ישראל למניעת ההברחה"¹³. אף על פי כן, ישראל נכנעה ללחץ שהופעל עליה ומסרה את התפקיד למצרים, במה שנודע כ"הסכם פילדלפי" (Philadelphi Accord) – הסכם שאיפשר לעזה להפוך למחסן התחמושת שמופעל כיום נגד ערי ישראל¹⁴.

2. **סוהרים אנגלים ואמריקאים בכלא יריחו** – בשנת 2001, לאחר ההתנקשות בשר רחבעם זאבי, שיכנעה ארצות הברית את הרשות הפלסטינית לכלוא את האשמים. מכיוון שבישראל חששו שהמאסר יהיה למראית עין ותו לא, הסכימו ארה"ב ובריטניה להציב שוטרים משלהם כדי לפקח על הכלא. חמש שנים לאחר מכן איים חמאס לשחרר בכוח הזרוע את האסירים. במקום להתנגד למהלך, מיהרו שתי המדינות להוציא את אנשיהן מהמקום כדי להגן על חייהם¹⁵.

3. **Temporary International Presence in Hebron (TIPH)** – כוח בינלאומי מיוחד הוקם כדי לסייר באזורים היהודיים של חברון בין השנים 1997-2019, לביצוע המשימה החד-צדדית של יצירת "תחושת ביטחון" לפלסטינים בעיר¹⁶. הכוח,

9 Novosseloff, A. (2015). United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL I). In J. A. Koops, N. Macqueen, T. Tardy, & P. D. Williams (Eds.), *The Oxford handbook of United Nations peacekeeping operations* (pp. 248-258). Oxford University Press

10 Bar, Y. (1986). The effectiveness of multinational forces in the Middle East. In *International Essays 1* (pp. 51-104). National Defense University Press

11 S/RES/1701 (2006). https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/IL-LB_060814_SCR1701.pdf

12 Europe's failed (and forgotten) Gaza monitors.

<https://www.jpost.com/opinion/europes-failed-and-forgotten-gaza-monitors-opinion-639383>

13 A New Reality on the Egypt-Gaza Border (Part II): Analysis of the New Israel-Egypt Agreement. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/new-reality-egypt-gaza-border-part-ii-analysis-new-israel-egypt-agreement>

14 Egypt's Role in Gaza Arms Smuggling. <https://www.aei.org/articles/egypts-role-in-gaza-arms-smuggling/>

15 Riot in Jericho prison preceded monitors' exodus. <https://www.jpost.com/israel/riot-in-jericho-prison-preceded-monitors-exodus>

16 Agreement on Temporary International Presence in the City of Hebron, 21 January 1997. https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/IL%20PS_970121_Agreement%20on%20Temporary%20International%20Presence%20in%20the%20City%20of%20Hebron%20%28II%29.pdf

שלא היה קשור לאו"ם, הוקם במיוחד עבור חברון, עם נציגים מנורווגיה, שוודיה, טורקיה, איטליה ושווייץ. ישראל נכנעה ללחץ שהופעל עליה וקיבלה את קיומו של הכוח, תחילה לאחר הטבח של ברוך גולדשטיין בשנת 1994, ולאחר מכן כחלק מהסכם פריסת הכוחות בחברון בשנת 1997. בפועל, חברי TIPH תקפו יהודים בחברון ואז הוברחו מהמדינה על ידי הנהגת הארגון¹⁷. הם כרתו בריתות עם ארגונים אנטי-ישראליים כמו "שוברים שתיקה" והדליפו דוחות חסויים לתקשורת¹⁸. דוחות אלה היו מלאים בטענות אנטי ישראליות שחרגו מעבר למנדט שניתן לכוח. למעשה, TIPH נהפך לכלי לתעמולה אנטי-ישראלית במסווה של כוח בינלאומי "נייטרלי". בכך הפר TIPH את ההסכם עמו, אולם נדרשו לישראל יותר מ-20 שנה כדי להפסיק את המנדט שלו.

ד | כוחות בינלאומיים מחוץ לסכסוך הישראלי-ערבי

- 1. מדינות ערב.** למדינות ערב יש היסטוריה דלילה בארגון ובניהול משימות לשמירת השלום, והניסיון המועט שיש להן אינו מעודד. בעקבות התגברות מלחמת האזרחים בלבנון ב-1976, הקימו כמה מדינות ערביות כוח התערבות בשם "כוח ההרתעה הערבי", שהיה מורכב מחיילים של שש מדינות: לוב, סעודיה, דרום תימן, סודן, סוריה ואיחוד האמירויות. מטרת הכוח היתה לשמר את היציבות במדינה ולהוציא לפועל הסכם הפסקת אש, אולם מהר מאוד רק הכוחות הסוריים נשארו בלבנון¹⁹. המשימה הוכתרה ככישלון לא רק משום שהכוח לא הצליח להביא לכדי סיום את מלחמת האזרחים, אלא בעיקר בגלל הישארותם של הכוחות הסוריים במדינה למשך עשרות שנים, בניגוד לעמדת לבנון. הכוח נהפך בפועל לכוח כובש²⁰ ושימש אמתלה לעשרות שנים של שליטה סורית בביירות. במשך 30 שנות הכיבוש הסורי בלבנון היתה סוריה אחראית למעשי טבח שגבו את חייהם של אלפי אזרחים לבנונים, למוות בעינויים של אלפי אסירים לבנונים בכלא הסורי, ולאנספור התנקשויות וניסיונות התנקשות בפעילים פוליטיים לבנונים שהתנגדו לסוריה.
- 2. אוזלת יד מול רצח עם: רואנדה ובוסניה.** פעם אחר פעם נכשלו משקיפים וכוחות שמירת השלום, גם מחוץ למזרח התיכון. אחת הדוגמאות הבולטות התרחשה בזמן רצח העם ברואנדה בשנת 1994, שם שהו כוחות שמירת שלום של האו"ם, שנשלחו למקום כדי לפקח על בחירות מקומיות. הכוחות קיבלו פקודה לא להתערב ולא לנקוט צד בסכסוך הפנימי ברואנדה, ולחרוג בכך מגבולות המשימה שניתנה להם. בזמן שהכוחות עמדו מנגד, יותר מ-800 אלף תושבי רואנדה נרצחו תוך שלושה חודשים בלבד. מספר הקורבנות העצום הוביל לחקירה של האו"ם, שהגיעה למסקנה שהמדינות החברות בכוחות שמירת השלום הורו לחייליהן לא להתערב מחשש לחייהם, לאחר שאיבדו אנשים במשימות קודמות²¹. ב-1995, שנה אחת בלבד לאחר האירועים ברואנדה, כוחות שמירת השלום של האו"ם היו מעורבים במלחמת אזרחים בבלקן, שם נלחמו מוסלמים-בוסנים בסרבים-בוסנים לאחר התפרקותה של יוגוסלביה. הכוחות היו אמורים להגן על העיירה המוסלמית סרברניצה, שהוגדרה "אזור בטוח". ואולם, עם התקדמות הצבא הסרבי-בוסני לכיוונם, קיבלו הכוחות ההולנדיים הוראה לא להתערב ולא לירות. כתוצאה מכך, הוצאו להורג בשיטתיות מחרידה כ-8,000 גברים וילדים מוסלמים. בית דין בינלאומי הגדיר את האירועים כרצח עם²².
- 3. משטר בינלאומי מיוחד.** ניסיונות עבר אחרים ליצירת משטרים פוליטיים רב-לאומיים או בינלאומיים אינם מעוררים אופטימיות. להלן גורלן של ערים או טריטוריות בינלאומיות – אזורים תחומים בעלי מעמד מיוחד, שנוהלו לרוב על ידי חבר הלאומים או גופים בינלאומיים אחרים.

17 Hebron observer recalled after slapping Jewish boy. <https://www.jpost.com/Arab-Israeli-Conflict/Hebron-observer-recalled-after-slapping-Jewish-boy-562622>; Will Hebron lose its international observers over Israeli election fever? <https://www.jpost.com/Israel-News/Will-Hebron-lose-its-international-observers-over-Israeli-election-fever-572235>

18 Leak of report into Hebron might mean end of international monitoring force. <https://www.i24news.tv/en/news/middle-east/191209-181218-leak-of-report-into-hebron-might-mean-end-of-international-monitoring-force>

19 Youssef, H. (2014). Mediation and Conflict Resolution in the Arab World: The Role of the Arab League. In *OSCE Yearbook 2013* (pp. 299-312). Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG.

20 Gaub, F. (2016). *An Arab NATO in the making? Middle Eastern military cooperation since 2011*. U.S. Army War College. <https://press.armywarcollege.edu/monographs/300>

21 The Rise and Fall of the Responsibility to Protect. <https://world101.cfr.org/understanding-international-system/building-blocks/rise-and-fall-responsibility-protect>

- **שלטון בינלאומי בירושלים (1947-1949)** – בהחלטה 181 של העצרת הכללית מכ"ט בנובמבר 1947 ("החלטת החלוקה") הוצע להקים שלטון בינלאומי בעיר ירושלים וסביבותיה, שיוגן על ידי נוכחות של האו"ם. מדינות ערב התעלמו מההחלטה, תקפו את ישראל עם הכרזת עצמאותה, וצרו על ירושלים. למרות העובדה שהאו"ם כשל בהגנה על הצד היהודי, במשך עשורים הוא התעקש על הפיכת העיר לבינלאומית, וב-1950 אף העביר חקיקה לניהול העיר²³. ראש הממשלה דוד בן גוריון גינה את כישלון האו"ם בקיום הבטחותיו, ואמר:

"אין אנו עושים עצמנו שופטים על או"ם – על שלא נקפה אצבע בזמנו, כשמדינות אחדות חברות או"ם הכריזו בגלוי מלחמה על החלטות או"ם מיום 29 לנובמבר 1947 וניסו בכוח הזרוע למנוע הקמת מדינת ישראל, להשמיד הישוב העברי בארץ הקדושה ולהרוס את ירושלים עיר-הקודש על ישובה היהודי"²⁴.
- **העיר דנציג הוקמה על ידי חבר הלאומים כעיר חופשית ובינלאומית לאחר מלחמת העולם הראשונה** – כעיר נמל בעלת חשיבות אסטרטגית, מטרתה היתה לספק לפולין גישה לים הבלטי. חבר הלאומים פיקח על ניהול העיר, ואכיפת החוק ושמירת הביטחון בפועל נשענה על שיתוף הפעולה והרצון הטוב של גרמניה ופולין. עם עליית הנאציזם בגרמניה, כששיתוף הפעולה הזה הסתיים, נותרה דנציג ללא הגנה מצד הקהילה הבינלאומית. לאחר פלישת גרמניה לפולין בשנת 1939, כבשו הנאצים את דנציג וביטלו את מעמדה הקודם כ"עיר חופשית". עד היום, כישלון המשטר הבינלאומי המיוחד בעיר הנמל נותר דוגמה חיה לחוסר מוכנותם ואי-יכולתם של גורמים בינלאומיים לקיים את הבטחותיהם²⁵.
- **הטריטוריה החופשית של טריאסטה הוקמה ב-1947 מכוח החלטה 16 של מועצת הביטחון של האו"ם, על מנת לפתור טענות בעלות סותרות של איטליה ויוגוסלביה על שטח קטן בצפון הים האדריאטי** – טריאסטה נועדה להיות שטח עצמאי ונייטרלי, באחריותה הישירה של מועצת הביטחון של האו"ם, אך מעולם לא תפקדה כמדינה עצמאית. השטח ייצג את האידיאלים הנשגבים של אדריכלי הסדר העולמי לאחר מלחמת העולם השנייה, והתעתד להתעלות מעל יריבויות לאומיות, כשתושביו נקראו "אזרחים בינלאומיים". על הביטחון הופקדו חיילים אמריקאים ובריטים במחצית מהשטח, וחיילים יוגוסלבים במחצית השנייה. אלא שמציאות המלחמה הקרה ורגשות לאומיים בקרב איטלקים, סלובנים וקרואטים הובילו בשנת 1954 לפירוק הניסוי של טריאסטה, כאשר השטח חולק בין איטליה ליוגוסלביה²⁶. ההבטחה ששוריינה בהחלטות מועצת הביטחון ובהסכמים בינלאומיים נהפכה לאות מתה.

23 United Nations, Question of An International Regime for the Jerusalem Area and Protection of the Holy Places, Special Report of the Trusteeship Council, Official Records, General Assembly, Fifth Session, Supplement No. 9 (A/1286) (Lake Success, New York: United Nations, 1950). <https://digitallibrary.un.org/record/704653?ln=es>

24 הודעת ראש הממשלה בדבר ירושלים והמקומות הקדושים, הישיבה התשעים ושלוש של הכנסת הראשונה, יום שני, י"ד כסלו תשי"י (5 בדצמבר 1949). **דברי הכנסת**, ישיבות צ"ג-צ"ה, י"ד-ט"ז כסלו תשי"י, 5-7 בדצמבר. https://main.knesset.gov.il/About/Occasion/Documents/jerusalem_bengurion.pdf

25 Britannica, T. Editors of Encyclopedia (2023, July 6). Polish Corridor. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/place/Polish-Corridor>

26 Coloni, M., & Clegg, P. (2022). Reflections on the status of the Free Territory of Trieste. *Small States & Territories*, 5 (1), 179-194.

ניסיון העבר, ובייחוד ניסיונה של ישראל, מראים שלא ניתן לסמוך על כוחות זרים שיספקו לישראל ביטחון, גם ממדינות או מוסדות בעלי מומחיות בשמירת שלום. מה שנכון במשימות פשוטות כמו שיטור אזור מפורז או שמירה על בית כלא, נכון פי כמה במשימה המתגרת של בניית עזה מחדש, נקייה מהשפעה איראנית, אסלאמיסטית או כל נוכחות עוינת אחרת. ניתן להסיק כמה מסקנות כלליות:

1. לנכחות זרים ובינלאומיים תחסר הנחישות להתעמת עם כוחות פלסטיניים חמושים. אין להם את האינטרס והתמריצים להקריב את חייהם ולספוג מחירים דיפלומטיים כדי להגן על אחרים. אין מדינה שגילתה נכונות לשלם מחירים כאלה כדי להגן על מדינת היהודים.
2. נוכחות בינלאומית מוצבת כדי לתת מענה לבעיה דיפלומטית, ולא כדי לספק ביטחון באופן משמעותי וארוך טווח.
3. כשנוכחות זרה נתקלה בלחץ שהופעל עליה מצד חמאס או ארגונים חמושים אחרים, התברר שכדאי לה הרבה יותר להשלים עם הלחץ או לעצום מולו עין. עימות עם ישראל יהיה כנראה רק בזירה הדיפלומטית, בעוד שעימות עם ארגוני טרור יהיה ככל הנראה אלים.
4. כל נוכחות מסוג זה צפויה להיעלם דווקא כשזקוקים לה, ובכל זאת תמשיך להתקיים באופן בירוקרטי ודיפלומטי הרבה אחרי שכשלה.
5. מוסדות כאלה אינם נוטים לקבל אחריות למעשיהם, במיוחד לא כאשר מדובר בפעולות מול מדינת ישראל.

ד"ר עדי שורץ הוא עמית מחקר במכון משגב לאסטרטגיה ציונית